

84/E
Pocztą Polowa Nr.53.

NACZELNE DOWÓDZTWO W. P.
(SZTAB GENERALNY)

~~WARSZAWA~~ 18 września 1920 r.

Oddział II Informacyjny

Ew.8 № 42965 /II

D o

62517
4
Ściśle tajne
trzymać pod zamknięciem!

Adjutantury Generalnej Naczelnego Wodza.

w m i e j s c u

W załączeniu przesyła się do wiadomości odpis raportu kapitana
Morstina Nr.306/A z dnia 4 września 1920 r.

1 załącznik.

Szef Sztabu Generalnego

za zgodność:

ROZWADOWSKI m.p.

Generał-porucznik

W.Z. Sikorski
ppetk
Otrzymują: Generalna Adjutantura Naczelnego Wodza.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych

M.S.Wojsk.Minister.

M.S.Wojsk.Sztab Oddział II.

Oddział III Naczelnego Dowództwa W.P.

WARSZAWA
L: Dz 625174 dnia 24/XII 1920 r.

182202. Wydział

INSTITUTE
ARCHIVES
New York

o d p i s.

Officer Łącznikowy Nacz. Dow. W. P.
przy Sztabie Marszałka Focha.

Paryż, dnia 4 września 1920 r.

Nr. 306/A

D o

Naczelnego Dowództwa Wojsk Polskich
Sztab Generalny Oddział II

w W a r s z a w i e.

W ślad za tut. depeszą szyfrową Nr. 305/A z dnia 2 września 1920. melduję, że tańtejszy szyfrogram Nr. 38933/II z dnia 30 sierpnia 1920. umożliwił mi dyskusje nad tym tematem w Sztabie Marszałka, oraz pozwolił udzielić informacji profesorowi B. ASKENAZEMU - który utrzymuje stałe stosunki z Paul d'Orsay, konferencją ambasadorów i ambasadorem amerykańskim, P. H. WALLACE.

WPR Jak donosiłem w tut., wyżej wspomnianym telegramie opinia Sztabu Marszałka jest, że umotywowany koniecznościami strategicznymi i taktycznymi pochód wojsk naszych na południe od Prypeci, w głąb Wołynia i Podola, nie napotka na żadne trudności lub protesty ze strony Aliantów.

Lit Co się tyczy natomiast operacji naszych na północ od Prypeci, to Sztab Marszałka z wielkim naciskiem uzależnia posuwanie się sił naszych na północnym odcinku frontu od porozumienia się naszego z Litwą i motywuje konieczność tego porozumienia nie tylko względami natury politycznej, lecz również powodami strategicznymi, t. j. potrzebą zagwarantowania i zupełnego zabezpieczenia naszej lewej flanki przed wszelkimi niespodziankami ze strony patryjotów litewskich.

Muszę dodać ściśle poufnie, że Sztab Marszałka odbiera raporty od oficerów swoich w Kownie którym Litwini nie przestają opowiadać o swym polonofilizmie i o pragnieniu rządu Litewskiego do układu z Polską.

Raporty te stałe przedstawiają Polaków jako opornych koncepcji porozumienia się. Dlatego proszę o nadesłanie mi informacji, w jakim stadium są obecnie konferencje z Litwinami, by móc z jednej strony xxxx prostować wyżej wspomniane raporty oficerów francuskich z Kowna, z drugiej zaś strony uzyskać prośbę Aliantów na Litwinów, o ile N.D.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

W.P. uzna podjęcie kroków w tym kierunku za potrzebne i pożądam.

Na uni d'Orsay tłumaczy presję francuską w kierunku porozumienia polsko-litewskiego tem, że rząd francuski uniknąć chce w tej sprawie nowego konfliktu z Anglią, i że liczyć się musi z opinią publiczną, która z wyraźną niechęcią odnosiłaby się do polskiej agresywności. Zdaje mi się jednak, że pierwszy ten powód jest decydującym.

R Wielowiejski miał wczoraj konferencję na uni d'Orsay a sprawie pokoju polsko-rosyjskiego i określił mu stanowisko rządu Francuskiego w tej sprawie w sposób następujący: Jeżeli chcemy zawrzeć z bolszewikami pokój, to rząd francuski nie będzie nam w niczem przeszkadzał lub odradzał ale zalecał raczej umiarkowanie. Jeżeli jednak Polska zawrze układ z Wranglem i postanowi kontynuować wojnę celem zupełnego rozbicia bolszewików, to możemy liczyć na energiczne poparcie i wydatną pomoc materialną ze strony Francji a nawet Anglija w tym wypadku nie będzie protestowała przeciwko naszemu dalszemu pochodowi na wschód.

W sztabie Marszałka wyrażono mi dzisiaj zupełnie tę samą opinię, lecz mają tam pewne wątpliwości, czy naród polski zdolny jest jeszcze do tak wielkiego wysiłku, jakim byłaby dalsza wojna o charakterze już nie wyłącznie defenzywnym. Tutejsze sfery wojskowe są jednak przekonane, że skoordynowanie wszystkich czynników jakimi są armia polska, armia generała Wrangla, możliwa neutralność Rumunii i Węgier, wydatna pomoc Aliantów ~~czy~~ doprowadzić w końcu musiałaby do zupełnego upadku bolszewizmu w Rosji.

Niepotrzebuje chyba zaznaczać, że przytaczam tylko opinie tutejszych sfer i że w rozmowach tych niezem nie angażujemy stanowiska rządu polskiego i Nacz. Dow. W.P. jedynych dwóch czynników, którym przypada teraz rola epokowej decyzji o wojnie i pokoju.

XXXXXXXXXXXX

za zgodność odpisu:

Dykt. Kap.